

PROSPECTVS AMOENISSIMVS
VALLIS OENIPONTICÆ VNA CVM ANTRO
IN ALTISSIMA ET PRAERVPTISSIMA RVPE, IMP.
MAXIMILIANI PRIMI.

VI ex Germania in Italiam per salebrosas montium cautes, per aspera saxa, per altas ac præcipites valles, atque per amoenissimas oeniponticas ac Tyrolensium vias contendunt, præterquam quod arces, villas, eleganterque vrbes conspiciant, in præaltis etiam scopulis rupicaprarum greges, earumque miram ac iucundam venationem frequenter vident, quæ per rupes & saxa, instar auium volitantium saluunt, & in tantam altitudinem scandunt, vt visum fallant, & exigui videantur esse cuniculi. Huius venationis occasione, monstratur locus in sublimi rupis pariete, in quadrum excisus, & in eo imago crucifixi Saluatoris nostri, altitudinis quadraginta pedum, quæ ab imo cernentibus, vix bipedalis apparet, in memoriam rarissimi casus ibidem posita. Qui quidem casus ita narratur. Quo pacto Maximilianus Cæsar, Friderici A. filius, imperito prorsus ardore iuuenilique nimia audacia feras istas insectando (vt cacoëthes illa venandi in adolescentibus principibus plerumque vehementer flagrare solet) eò loci euasisset; vnde nec referre pedem, nec vterius progredi posset, nisi in præcipitium. Stabat attonitus in abrupto loco, infelix ille princeps, temeritatem suam culpans ipse, famis diræ longa tæbe, vel morte violenta vitam ibidem finiturus. Stupebat animus, horror & tremor artus occupauerant, & obuersatur ubique tristissima mortis imago. Si altum respicit, niuosa cacumia & scopulorum ingentes minæ capiti imminet, & vt Silij poetæ verbis dicam:

Obrutus faxis, abeuntque in nubila montes
Sub pedibus occurrunt, tartareus veluti abyssus

caligat in altis

Ad manes mos, atque atræ stagna paludis.

& regni pallentis hiatus

Atergo & lateribus Marpesiæ cautes, non ferro, non flammis non aceto Punico demandæ, viarum accessus occludebant. Nec funes aliæ instrumenta, quibus extraheretur è periculo, ad ipsum alicunde protendi poterant, nec semita quæpiam, lapicidarum labore, menstruo parari. Stabant gregatim hinc inde comites ac ministri, consilij prorsus inopes, dominumque suum miserum à longè non sine lacrymis prospectant, quem iuuare non poterant. Ipse autem cum iam noctes atque dies integros duos in tam afflicto statu continuè permaneret, nec vlla salutis spes residua videretur esse: mortalis huius vitæ cupidinem pius princeps abijcere, & qua ratione tutius beatoris vitæ cœlestem in locum trāsire posset, cogitare cœpit. Appellat magna voce suos, iubetque, vt quamprimùm Sacerdotes sacrosanctam dominici corporis eucharistiam adferrent, & è viciniore, quo possent, loco sibi monstrarent: vt, quando corpus mortali cibo reficere non daretur, saltem oculos à longè mentemque immortali viatico, quantum concederetur, non nihil muniret, Deumque seruatorem suum præsentem adoratione postrema, reconciliare sibi posset. Satis factum tam pio Principis desiderio quam diligentissimè. Sed luctus interea magnus per vniuersam prouinciam spargitur, fama tam acerbi casus diuulgata. Deplorabant parentes dilecti ac vnici filij sortem infelicem, & in faustam orbitatem detestabantur. Curia, senatus, ac ordines vniuersi, crudeli fato, spei optimæ principem adolescentem sibi sublatum mærebant. Populus omnis publicè vota pro principis sui salute suscipiebat, in vrbibus oppidisque singulis templa atque ædes sacras, magna vtriusque sexus frequentia supplex circuibat, iram diuini numinis deprecando. Flectere cœlestium iram mortalia vota, piisque preces, veluti miraculo quodam tum innituit. Cum enim iam ope destitutus humana Maximilianus in scopulo, cura fragilis vitæ prorsus abiecta, nil aliud, quam immortalitatis, Dei que Seruatoris sui contemplatione semet occuparet, audit non procul à se strepitum; circumspiciensque, videt arreptare per rupis costas iuuenem quandam ignotum, habitu rusticum, dimouere ingentia saxa, & callem parare. Qui cum ad ipsum accessisset, prorecta dextera, Macte, inquit, animo, virtuteque tua Princeps. viuit & adest, qui te seruare potest: depone metum inanem, & me sequere, actutum te in tutiora loca traducam. Vti sol per densas nubes clarior emergit, ira mox anxij pectoris angore deterso, serenior redijt animus, con fidenterque ducem sequitur. Et paulo post in patientiore via positus, semet ex Orei faucibus ereptum videt, liberatorisque sui industriam non satis admirari potest. Ad descendente deinde fit magnus comitum ministrorumque nobilium concursus, vbi inter congratulantium turbas, ducem suum perdidit. Pallidus, & inedia languidus excipitur equo, domumque cum summa lætitia à suis reducit, luctu publico cœfestim in maximum gaudium conuerso. Postero die cum læti patris edicto promulgato, dux ille vbi que terrarum quæreretur, quo præmio, merito posset honorari, nec diu quæsitus inueniretur: cognitum pariter, & vulgò creditum est, Euangelium custodem, bo numue Genium fuisse à Deo missum, vt adolescentem principem ad maxima reip. Christianæ commoda, & ad austraicæ domus incrementum grande ab immatura morte seruaret. Quam opinionem postea res ab ipso preclare gestæ plurimum confirmarunt. Ad rei memoriam pius Princeps semitam lapicidarum labore muniti, & in eodem periculi sui loco, crucifixi Seruatoris nostri imaginem conspicuam è via poni curauit; vti peregrinantes diuini auxilij gratiam vbi que pijs esse paratam in periculis, inde cognoscerent. Hanc Maximiliani Cæsaris fortunam Germanus poeta quidam, non indoctè sic attigit in Hodoeporico siue Itinerario suo:

Postera rore leui virides Tithonia campos
Sparferat, ad scopulum cursu peruenimus altum
Hic vbi sectatus ter Maximus Aemilianus
Alta in rupe capras, finisset turpiter æuum;
Ni Deus ad maiora virum seruasset, opemque
Auxilio agricolæ penè ipsa in morte tulisset.

Meminit item Georgius Sabinus itineris Italici Hodoeporico suo his versibus:

Iamque